

СВЯТЛО НАШАЙ ДРУЖБЫ

Дружба...
Пудоўнае хвалюючае слова.
Дружба народаў...
Мы ведаем яе сілу і моц, яе жы-
вотворнасць.

Успомнім Вялікую Айчынную
вайну. Там хлынулі на нашу зям-
лю фашысцкія арды, сабраныя і
зброеныя магнатамі капітала ўсёй
Еўропы. Гэта было выпрабаванне,
роўнага якому не знайсці ў шмат-
жыковай гісторыі. Савецкая дзяржа-
ва выстаяла і перамагла. Народы
нашай многанароднай краіны
змагаўся адзінай сім'ёй.

Прыгадаем пасляваенныя гады.
Тысячы нашых гарадоў і вёсак ля-
жалі ў руінах, на беларускіх пра-
сторках паляў была пустка. Мільёны
дарогі жыцця безаваротна забра-
ла вайна. Намы недругі за мяжой
прадзаклі, што нам не ўдацца за-
лачыць раны і праз дзесяці год...
А мы залычылі іх у найкарацейшыя
тэрміны. І не толькі залычылі, — а
хутка пераўздымілі даваенны ўро-
вень развіцця народнай гаспадаркі.
Гэта праявілася вялікія перавагі са-
вецкага ладу. Гэта жыццятворнасць
дружбы народаў дала нам сілу і
рамак.

І вось краснае сьніна наша Радзі-
ма, магутная і маладая. Насыпана
працуюць канвейеры заводаў і фаб-
рык, дачы народы больш і больш
прадукцыі. Зьвіць шчаслівымі
дзеньмі нашы светлыя клубы і па-
дальцы культуры. Савескі чалавек
паспяхова скарае пустыні і сібір-
скія нетры, нейтаймоўна ракі і
баскія інаксімныя прасторы.
Увесь свет захвалюеца дасягненнямі
нашай навукі і тэхнікі.

Светлая, ясная дарога адкрыта
перад намі. Багаты лён народнай
працы радуе кожнага савецкага ча-
лавека, натхняе на новыя подзвігі
ў нашай вялікай хаце ў заўтрашні
дзень, імя якому — камунізм.
Залюбілі маналітныя дружбаў, на-
роды Савецкага Саюза ўзбудзілі ў
сваёй перамоце ў гэтым гістарыч-
ным змаганні за камунізм.

Мы ведаем, што гэтае змаганне
вялікае, што поспехі не прыход-
зяць самі. У нас ёсць цяжкасці і
перашкоды. Але кожны наш дзень
багаты працоўнай даблесцю і на-
роднай ініцыятывай. Адзіная мэта
дае і выдзе нас, і кожны наш
дзень багаты яркімі прайвамі са-
праўднага братэрства і дружбы.

Гэтыя прайвы мы бачым усюды —
і ў эканоміцы, і ў культуры.

Заўтра пачынаецца Тыздзень ла-
тышскай літаратуры ў Беларусі.
Правадзіце яго з вялікай адвеч-
насцю і яркім сведчаннем дружбы са-
вескіх народаў.

Тыздзень латышскай літаратуры —
гэта свята двух суседніх республі-
к. Беларуская грамадзкасць з вя-
лікай радасцю ўспрымае правад-
зіццё гэтага Тыздзя. Шчыра, ад
усёго сэрца мы гаворым дарогім
прадстаўнікам пудоўнай літаратуры
латышскага народа, якія пры-
едаць да нас у госці:

— Калі ласка, таварышы! Сар-
дэчна, па-братняму запрашаем!

Цяжкім быў шлях латышскага
народа да свабоды і шчасця. Гіста-
рычныя ўмовы складалі так, што
народ з багатымі рэвалюцыйнымі
тэндэнцыямі не змог замацаваць сваю
ўладу ў перыяд Вялікай Кастрыч-
ніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.
І там, як суседняя савескія наро-
ды будавалі сацыялістычнае жыц-
цё, у Латвіі панавалі буржуазныя

парадкі. Толькі ў 1940 годзе пра-
цоўныя Латвіі абавіліся ад эксплуата-
цыі, уліліся ў братнюю сямю са-
вескіх народаў.

Ін Райніс, вялікі пасянар ла-
тышскага народа, называў Савеску
краіну вясной чалавечтва.
Вясна прыйшла і ў Латвію. Савескі
лад адкрыў шырока, неабмежавана
магчымасці для развіцця на-
роднай гаспадаркі і культуры Лат-
віі.

Чакаючы прыезду дарогіх ла-
тышскіх сяброў, мы з радасцю
адзначаем вялікі дасягненні Са-
вескай Латвіі на ўсёх галінах на-
роднага жыцця. Латышская літа-
ратура з'яўляецца сёння адной з буй-
ных і багатых літаратур Савескай
краіны.

Пісьменнікі Латвіі, кіруючыся
методам сацыялістычнага рэалізму,
стварылі шмат высокамастацкіх
твораў, якія сталі здабыткам мно-
гамільённага ўсесаюзнага чытача.

Лепшыя творы латышскіх пісь-
меннікаў карыстаюцца вялікай па-
пулярнасцю і ў нас на Беларусі.
Многія з іх перакладзены на белару-
скую мову.

Культурныя сувязі латышскага
і беларускага народаў маюць даў-
нюю гісторыю. Адзін з яркіх пры-
кладаў гэтых сувязей у мінулым
дружба Іна Райніса і Янкі Купалы
і Якуба Коласа. Цеплыя, хвалюю-
чыя выказванні Іна Райніса аб Са-
вескай Беларусі, якую ён наведаў у
1926 годзе, шырока вядомы ў на-
шай рэспубліцы.

Шырокі размах набылі культур-
ныя сувязі Беларусі і Латвіі ў са-
вескі час, асабліва ў апошнія га-
ды. Нашы тэатры і іншыя творчыя
калектывы — часта гасці латыш-
скага народа. У сваю чаргу, мы
заўсёды з прыемнасцю і радасцю
сустрэкаем на сваёй зямлі пасла-
ноў Савескай Латвіі.

Заўтра ў Беларусь прыязджае
група літаратараў і дзеячоў мастац-
тва Латвіі. Мы з радасцю чакаем іх.
Да нас прыедуць Ін Сурабакіні,
Імант Аўэнь, Андрэй Балодзіс, Юлі
Ваняг, Яйман Вацэмпіек, Ояр Ва-
цішэц, Андрыс Веан, Жан Грыва,
Даніс Зіганта, Анатоль Імерманіс,
Мірза Кемпе, Майнград Рудзіс,
Еранім Ступан, а таксама народ-
ныя мастакі Латвійскай ССР
Эльфрада Пакуль і Аляксандр
Лашко, заслужаныя артысты Латвій-
скай ССР Эрнест Бертаўскі, піяніст-
ка Майя Сайва.

Тыздзень латышскай літаратуры ў
Беларусі будзе спрыяць расшы-
рэнню сувязей двух рэспублік,
узасцяблагаючы братніх культур,
далейшаю ўмацаванню нашай
дружбы.

Правадзіцца гэты Тыздзень у а-
значаным час — у першы год
слаўнай сямігодкі. Вялікі палітычны
і працоўны ўдзельнік у ўсёй
нашай краіне.

Гермізм будаўніцкага камунізму
на літаратарам, неабходна глыбока
хвалююча адлюстроўваць у
сваёй творчасці. Народ чкае высока-
мастацкіх кніг, якія б паказвалі
наш вялікі і слаўны час. Аб гэтым
патрабаванні да літаратараў дзімлі
раз напаміну таварыш
М. С. Хрушчоў у сваёй зместоўнай
і глыбокай прамове ў станцыі Ве-
шанскай. Выказванні таварыша
М. С. Хрушчова аб ролі і задках
літаратуры ў камуністычным гра-
мадстве прасякнуты сапраўднымі
клопатамі аб росквіце савескай

культуры, аб выхаванні новага ча-
лавека, аб павышэнні ўзроўню твор-
часці нашых пісьменнікаў.

Таму сучаснасці — мастацкая
тэма ўсёй савескай літаратуры.
Вялікія задачы ставяць перад
пісьменнікамі ў яе адлюстраванні.
Сустрэчы латышскіх і беларускіх
літаратараў паспрыяюць нашаму
творчаму сапартыўству ў вырашэнні
гэтых задач.

Анакламленне з жыццём Беларусі,
з яе людзьмі, з яе прыродай, не-
сумненна, убагачаць нашых сяброў
з Латвіі новымі цікавымі назіран-
нямі. Нашы дарогія гасці ўбачыць
вялікія пераўтварэнні, якія адбылі-
ся на беларускай зямлі, убачыць
адраджаныя гарады і вёскі, адчуць
працоўны энтузіязм беларускага
народа, які самааддана змагаецца за
паспяховае выкананне сямігодковага
плана.

Ад усёй душы мы скажам сябрам
з Латвіі:

— Шчыра вітаем вас на белару-
скай зямлі! Святло нашай друж-
бы азорыць нашы шляхі, ваша па-
дарожжа на Беларусь!

Чытаю пра сябе часта. А вось збі-
раць — не збіраю.

І ведаю — гэта не поза, не па-
казнак спілчасці: Лізія Асіюк ча-
лавецка надзвычай шчыры і адкрыты.

— Дык хоць сваёй кніжцы пахва-
ліцеся.

— І кнігі няма, Узіў нехта па-
чытаць. Ну і... чытае.

У шматлікіх матэрыялах карэ-
спандэнцаў — частых гасцей Лізіі
Асіюк, — у кнізе самой дзяркі
падрабязна расказана аб вышніх ра-
ботах, аб трывалай кармівай базе,
створанай у калгасе, аб усіх тых
эканамічных фактарах, якія забясп-
ляюць высокую надой. Недзе на
старонках «шматматнага газетнага
летісу» аб Лізіі Асіюк ёсць і мае
звесткі з падрабязным расказам пра
выдатны лагер, дзе ўлетку трымае
кароў Лізія Асіюк і яе сяброўкі
па працы, пра прымерскі ўдзастак,
які дае вялікую колькасць куку-
рузы, каранілоўдаў, бульбы для
падкормкі кароў, і пра іншае, што
адносна да воліты работы і чым
ахвотна дасіліна Лізія Асіюк з
маладымі дзяркімі. Каб не паўта-
рацца, прывяду толькі некалькі
часта «літаратурных вясноваў» з
жыцця і працы Лізіі Асіюк, якія
дапамаглі мне зразумець яе харак-
тар і ў той жа час даць падставу
на сінтэзі, што новае абавяз-
цельства Лізіі Асіюк будзе абавяз-
кова выканана.

Сёння нават неж і не верыцца,
што першая дзярка рэспублікі, май-
стар рэкордных надой Лізія Асіюк,
хоць і жыла ўвесь час у вёсцы,
але доўгі час нават уз'яўлення не
мела аб тым, як даць кароў.

— Сам я была бедная, —
гаворыць Лізія Іванаўна, — каро-
вы сваёй не было, вась і не вына-
ла я з дзіўнасця гэтай прастай
навуцы. Ну, а пазней, калі акрылі,
нажылі кароўку — маці сама да-
ла, а я больш у полі працавала.
«Назвей» — гэта пасля незаб'яў-
нага верасня 1939 года.

У вёсцы Барысы, што над Бу-
гам, амаль усе сялянне парабкавалі
некалькі ў замежных каланістаў. Але
нават і сёрод гэтых што ні на ёсць
галабоды найбольш бедным чалавек-
ам быў Іван Якімюк. У 1923 годзе
ён памер, пакінуўшы жонку з мал-
дзенькай дачкой Лізію. Роўна праз
дваццаць год удвой стала і сама
Лізія: памер яе муж, пакінуўшы на
руках малодчай жанчыны галавава
дзіця. Сумная гісторыя маці нібы
знайшла працяг у лёсе дачкі.

І ўсё ж «спрагучы» не было. У
1939 г. амаль адразу ж пасля ў-
з'яднання ў Барысах быў арганізава-
ны калгас, якому Лізія Асіюк аб-
в'язана і сваёй шырокай славай, і
дастаткам, і шчасцем. Толькі тут, у
калгасе, так высокая цэнніца сум-
дэнна праца простага чалавека.
Лізія Іванаўна з уласнай і яе ста-
ранныцю выконвала разнастай-
ныя работы. Але, калі ёй прапана-
валі стаць дзяркінай — гэта было ў
тыя пасляваенныя гады, калі толь-
кі-толькі пачалося аднаўленне
зруйнаванай гаспадаркі, — крмі-
шчыку разгубілася: «Якая ж з мя-
ня дзярка? І ўсё ж загалілася —
не прывыкла адмаўляцца ад працы.
Атрымала дзярка 14 кароў і ў
першы ж дзень устанавіла сваёса-
бодны «рэкорд»: надала ад усіх та-
тых 14 кароў... 17 літраў малака.
Пра гэты «нечуваны надой» Лізія
Асіюк расказвала, смеючыся, і та-
ды, калі я ўпершыню ўбачыў яе, і
цяпер, пры другім спатканні.

— Што і кажаць, — незвычайна
быў пачатак, — лагодна ўсімца-
ца Лізія Іванаўна. — Воліты ў
мяне не было, ды і кароў — кот
напалак. Хіба будзе малако, калі

ПРАЛЕТАРЫН УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАУ БССР

№ 71 (1397)

Серада, 9 верасня 1959 года

Цана 40 кап.

РЫГА — сталіца Латвійскай Савескай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Насустрэч Пленуму ЦК КПСС

Трывалася слова

Газеты прынеслі цікавую навіну:
славуца дзярка Лізія Асіюк звяр-
нулася да ўсіх дзяркі рэспублікі з
заклікам дастойна сустрэць Пленум
ЦК КПСС. На першай пасядзе — вя-
лікі партрэт дзяркі.

З гэтай жанчынай я пазнаёміўся
пацям гадоў назад, калі яе імя ўпер-
шыню прамільнула сярод імен пера-
давых дзяркі рэспублікі. Цяпер Лізія
Асіюк — Герой Сацыялістыч-
най Працы, дэпутат Вярхоўнага Са-
вета БССР, майстар высокіх на-
дой, першая дзярка рэспублікі. Хі-
ба не цікава зноў спаткаць яе?

Еду на Брэстчыну.

Новая сустрэча з Лізіяй Асіюк
мяне ўражала тымі зайздроснымі вы-
нікнімі, якіх дасягнула гэтая сціп-
лая жанчына за параўнальна кароткі
тэрмін. На крытыцы заклік
партыі аб тым, каб у бліжэйшы час
дагнаць Амерыку па вытворчасці
прадуктаў жывёлагадоўлі, дзярка
адказвае даволі канкрэтна і пера-
напальна. Паматаю, лямі гадоў на-
зад яе вынік — гадавы надой дзе-
сяткамі літраў малака ад кожнай
каравы лічыцца найлепшым сярод
каласных дзяркі вобласці. Дзярка
будзе прыгадваць, што цяпер такі
надой — сярэдні паказчык у
калгасе перадавога ў рэспубліцы
Гомельскага раёна. Сама ж Лізія
Асіюк, па-нарэшаму ўтрымліваючы
парыватнасць, надала летась на
5 403 кілаграмы малака ад ко-
жнай кароў. У дзень нашай новай
сустрэчы звычайна, летні
дзень «Слаўнаў»... 53 кілаграмы
малака — у пазь вядзе не ўба-
роў. Любая гаспадыня пазнайдзе-
ціць. Вось чаму новае абавязцель-

ства ў часць чарговага Пленума ЦК
КПСС — дзевяці гадавы надой ма-
лака да 5 700 кілаграмаў ад ко-
жнай кароў — ніколі не здзівіла
тых, хто блізка ведае дзярку: «Іа-
наўна слова на вепер не кідае». У
гэтым ласкавым «Іаўнаўна» — і
павага да жанчыны, і прызнанне,
і захваленне, і вера. А між тым, пры-
знанне прыйшло не адразу...

Пра зноўную дзярку рэспублікі
Лізію Асіюк напісана многа арты-
кулаў, нарысаў. Выдадзена кніга
дзяркі, дзе Лізія Іванаўна
дзеліцца вопытам сваёй работы.
Іагоў, калі сабраць усё тое, што
напісана пра гэту жанчыну і што
напісала яна сама (не без дапамогі
журналістаў), то атрымаецца да-
волі тоўсты том, памеру якога мог бы
пазайздросціць і пісьменнік. Гэты
том і спадзяваўся ўбачыць у самой
героіні — нават самыя сціплыя
людзі не пазбавілі звычайнай ча-
лавецкай слабкіні: беражліва захоў-
валі тое, што напісана пра іх.
Зорныты, ці слабіцца гэта? Непры-
емна, бесспрачна, калі чалавек пры
кожным зручным выпадку, а хутчэй
— без усялякага выпадку вы-
хваляецца напісаным пра яго. Але
што блага ў тым, калі чалавек
без шумікі, без пахвалябых выва-
даў і папачаў меса дарогую выва-
дзіцу, селячы ў добрай, падаўна
пабудаванай хаце Лізіі Асіюк.

— Ды ў мяне... аніякага тома
німа, — б'янтэжыцца жанчына.

— Залішыцца спілчасці, Лізія
Іванаўна, — заўважаю я. — Пра
вас столькі напісана...

— Што праўда, то праўда.

Чытаю пра сябе часта. А вось збі-
раць — не збіраю.

І ведаю — гэта не поза, не па-
казнак спілчасці: Лізія Асіюк ча-
лавецка надзвычай шчыры і адкрыты.

— Дык хоць сваёй кніжцы пахва-
ліцеся.

— І кнігі няма, Узіў нехта па-
чытаць. Ну і... чытае.

У шматлікіх матэрыялах карэ-
спандэнцаў — частых гасцей Лізіі
Асіюк, — у кнізе самой дзяркі
падрабязна расказана аб вышніх ра-
ботах, аб трывалай кармівай базе,
створанай у калгасе, аб усіх тых
эканамічных фактарах, якія забясп-
ляюць высокую надой. Недзе на
старонках «шматматнага газетнага
летісу» аб Лізіі Асіюк ёсць і мае
звесткі з падрабязным расказам пра
выдатны лагер, дзе ўлетку трымае
кароў Лізія Асіюк і яе сяброўкі
па працы, пра прымерскі ўдзастак,
які дае вялікую колькасць куку-
рузы, каранілоўдаў, бульбы для
падкормкі кароў, і пра іншае, што
адносна да воліты работы і чым
ахвотна дасіліна Лізія Асіюк з
маладымі дзяркімі. Каб не паўта-
рацца, прывяду толькі некалькі
часта «літаратурных вясноваў» з
жыцця і працы Лізіі Асіюк, якія
дапамаглі мне зразумець яе харак-
тар і ў той жа час даць падставу
на сінтэзі, што новае абавяз-
цельства Лізіі Асіюк будзе абавяз-
кова выканана.

Сёння нават неж і не верыцца,
што першая дзярка рэспублікі, май-
стар рэкордных надой Лізія Асіюк,
хоць і жыла ўвесь час у вёсцы,
але доўгі час нават уз'яўлення не
мела аб тым, як даць кароў.

— Сам я была бедная, —
гаворыць Лізія Іванаўна, — каро-
вы сваёй не было, вась і не вына-
ла я з дзіўнасця гэтай прастай
навуцы. Ну, а пазней, калі акрылі,
нажылі кароўку — маці сама да-
ла, а я больш у полі працавала.
«Назвей» — гэта пасля незаб'яў-
нага верасня 1939 года.

У вёсцы Барысы, што над Бу-
гам, амаль усе сялянне парабкавалі
некалькі ў замежных каланістаў. Але
нават і сёрод гэтых што ні на ёсць
галабоды найбольш бедным чалавек-
ам быў Іван Якімюк. У 1923 годзе
ён памер, пакінуўшы жонку з мал-
дзенькай дачкой Лізію. Роўна праз
дваццаць год удвой стала і сама
Лізія: памер яе муж, пакінуўшы на
руках малодчай жанчыны галавава
дзіця. Сумная гісторыя маці нібы
знайшла працяг у лёсе дачкі.

І ўсё ж «спрагучы» не было. У
1939 г. амаль адразу ж пасля ў-
з'яднання ў Барысах быў арганізава-
ны калгас, якому Лізія Асіюк аб-
в'язана і сваёй шырокай славай, і
дастаткам, і шчасцем. Толькі тут, у
калгасе, так высокая цэнніца сум-
дэнна праца простага чалавека.
Лізія Іванаўна з уласнай і яе ста-
ранныцю выконвала разнастай-
ныя работы. Але, калі ёй прапана-
валі стаць дзяркінай — гэта было ў
тыя пасляваенныя гады, калі толь-
кі-толькі пачалося аднаўленне
зруйнаванай гаспадаркі, — крмі-
шчыку разгубілася: «Якая ж з мя-
ня дзярка? І ўсё ж загалілася —
не прывыкла адмаўляцца ад працы.
Атрымала дзярка 14 кароў і ў
першы ж дзень устанавіла сваёса-
бодны «рэкорд»: надала ад усіх та-
тых 14 кароў... 17 літраў малака.
Пра гэты «нечуваны надой» Лізія
Асіюк расказвала, смеючыся, і та-
ды, калі я ўпершыню ўбачыў яе, і
цяпер, пры другім спатканні.

— Што і кажаць, — незвычайна
быў пачатак, — лагодна ўсімца-
ца Лізія Іванаўна. — Воліты ў
мяне не было, ды і кароў — кот
напалак. Хіба будзе малако, калі

на галабодым пайку кароў трыма-
лі. Вось і пачала я іх пакрысе па-
карміваць: і на пашу сама выга-
но, і травы пакажу, і каранілоў-
даў — праўдай ці напраўдай —
раздабу. Цяжка, бесспрачна, але
і надой на вачас раслі. Каровы,
праўда, былі непеманіяны, але і
яны давалі малако. А потым ужо
разгапала я — «Слаўнаў» набы-
ла.

— Памыялі быка на індэка? —
напаміну я дзяркіце яе ж даўні рас-
каз.

А расказ такі.

Была ў калгасіцы Фёклы Мі-
хееўка племянная карова острфрыз-
скай пароды «Красуля». Прывяла
яна пудоўную цёлку. Дала гаспа-
дыні той цёлцы адпаведна яе на-
пачасці і клічку «Слаўнаў». Але
нават і такую цёлку гадаваць было
цяжка, і Фёкла прарала яе каласу-
ла, а потым аблыла з рук і «Красу-
ла» — «пракарміць цяжка —
кольні ні давай, усё мала». «Красу-
ла» купіў адзін з жыхароў мя-
стэчка Дамачова.

«Слаўнаў» даручылі даглядаць
Лізіі Асіюк. Калгас набыў племян-
нога быка таксама острфрызскай па-
роды, і неўзабаве прынесла «Слаў-
наў» цёлку «Снягурчак». Лізія
Асіюк паставіла «Слаўнаў» на
раздой, дбайна даглядала яе і пача-
ла атрымліваць казачны надой: па
30 кілаграмаў за дзень. Потым па-
чала, што ў Дамачове знаходзіцца і
маці «Слаўнаў» — «Красуля». Вос-
таль і ўзнікла думка: сваімі
рукамі стварыць для сабе племян-
ны статак кароў. Пайшла да стар-
шыні, папрасіла купіць «Красу-
ла». Старшыня неадверліва зірнуў
на жанчыну:

— Сама будзеца даглядаць цялят?
— Сама.

— Цяжка і кароў даглядаць, і
цялят гадаваць.

— Затое ж малако будзе. І ніхто
дакарэць не стане — сама выга-
дава стацка.

— Што ж, паспрабуем, — за-
даўся старшыня.

Пахалі ў Дамачова, знайшлі та-
го дзядзьку, што «Красулю» на-
быў, напасці прадаць карову.

— Ды хоць дарма бырыце, —
адказаў дзядзька і спахміўся,
прыкушыў ямын: прапанаваў ста-
ршыню ў абын на «Красулю» най-
лепшую калгасную карову, ды яшчэ
і грошай абнаў паўдніцу. Стукнуў
па руках. Кажуць, дзядзькава
палавіна як дазналася пра нечака-
ванае шчасце, усё ж не вытрымала,
зашыпела на свайго мужыка:

— Нават і не таргаваўся. Гля-
дзі, пад гарачую руку жыць яго
сотню вытаргаваў бы.

Па што дзядзька адказаў:

— Накаркае: ачмаецца стар-
шыня і прыяздзе тваю «Красулю».
Цьбу, і імя ж далі — нібы для
смуку. «Кра-а-асуля».

Дзядзька, відаць, меў рацыю, бо і
у калгасе, як зірнулі на «Красу-
лю», пачалі кіпць з Лізіі Асіюк:

— Прамыяла быка на індэка.
— Страшна было глянуць на
«Красулю»: худая, брудная, а пра-
малако і гаварыць, не прыходзіць,
— успамінае Лізія Іванаўна. —
Прызнацца, я і сама не верыла,
што паставіла яе на ногі. Але ж
паставіла. Дай колькі скрабала, мы-
ла яе, каб хоць на карову падоб-
на была. І карміла па спецыяльнаму,
індыўідуальнаму, як кажуць,
рацыёну. Сяброўкі смеяюцца: «Ну і
пава ў цябе», а я маўчу, усё я
«Красулі» тупаю. І што вы думае-
це: прайшоў месяц, другі, не па-
знаць «Красулю». Ладная стала,
прыгожая, а малако нібы па заказу
напалак. Што ні дзень, то болей. Памя-

таў, павезла яе ў Дамачова на рай-
ную сельскагаспадарчую выстаўку.
Гляджу — ходзіць па выстаўцы
той дзядзька, у якога купілі мы
«Красулю». Убачыў мяне, ухмы-
ляецца: «нешта, кажа, не відаць
маёй «Красулі». Дзе ёй, адказаў,
на выстаўцы красавіца. Хіба,
кажу, раўна яна вась гэтай карове».
І на «Красулю» паказваю. «Красу-
ля» — кажа. На таблічку зірнуў:
«Дзёны надой 30—35 літраў. Ай-
яй-яй — мора». Я яму: ды то ж
ваша «Красуля». Не верцець, хоць
на таблічку кітка каровы стаіць.
Добра, у «Красулі» прыкмета бы-
ла: адзін капіт вузкі, угору за-
гнуты, як тыя санкі. Паверыў.
Цяпер ад той «Красулі» цялая
сяма».

Пагожым ранкам мы пайшлі раз-
маваць з Лізіяй Іванаўнай у лагер,
і я ўбачыў тую «сямаю»: воем, як
кропля вады падобных адна на ад-
ну прыгужу: «дачок», «сучак» і
«праўнучак». Раланачальніка роду
«Красулі» няма.

— Здалі яе — пастарала, — як
аб нечым вельмі дарогім з малем
прагаварыла Лізія Іванаўна. —
Добру памыць аб сабе пакінула:
воем «Красуля».

Усё іх выгадавала сама Лізія
Іванаўна. Ажыццявіўся яе намер:
сваімі рукамі стварыла для сабе
выдатны племянны статак кароў —
рэкардыстак.

У калгас імя Жданава Брэсцкага
раёна да Лізіі Асіюк часта пры-
язджаюць экскурсанты — дзяркі,
работнікі жывёлагадоўчых ферм.
Прыязджаюць, каб паувачыцца до-
бым справам у добрага чалавека.
Сакратаў у Лізіі Іванаўнай няма.
Павязеца гасцей у лагер, пакажа
прымерскі ўдзастак, расказае, як
даглядае кароў.

— Добра корміць кароў, таму і
малако ёсць, — дае дзярка адзін
і той жа аказ на пытанні гасцей аб
тым, як яна дабіваецца высокіх на-
дой.

Вось ужо колькі гадоў старанна
даглядае Лізія Іванаўна прымерскі
ўдзастак, які займае плошчу ў 1,3
гектара. Пудоўная тут расце куку-
руза, многа капокавае дзярка буль-
бы, не палічыць з зямлі валаных
гарбузоў. Не толькі ўлетку, але і
зімой жыўёла атрымлівае сытыя кар-
мовы. Летась, напрыклад, толькі з
прымерскага ўдзастка Лізія Іва-
наўна атрымала 11 тон бульбы і
падкормілава жыўёла аж да сама-
га лета. Характарна, што дзярка
круглы год атрымлівае высокі надой.
І яшчэ адна цікавая дэталі:
нават у вясенні месцы, якія звы-
чна неспрыяльныя для пайдбайна-
га гаспадары, Лізія Іванаўна ат-
рымлівае высокі надой, які, дарчы-
на, штогод растуць.

У калгасе імя Жданава многа
паслядоўніц Лізіі Асіюк, майстроў
высокіх надой. Усе яны цпер
ахвотны адным жаданнем — як
маля лепш сустрэць Пленум ЦК
КПСС. «Нам Пленум», — гаворыць
у калгасе, маючы на ўвазе, што на
гэтым Пленуме будучы абмаркоў-
вацца найвышэйшымі пытанні сьня-
жынага і заўтрашняга лёду калгас-
най вёскі. Азінчаліць дзярка ка-
лас малака да 3500 кілаграмаў ад
кожнай кароў, а сем дзяркі да
3 000 кілаграмаў. Славяцца сваёй
ўзнарнай працай дзяркі Алена Вір-
чык, Ганна Шкурук, Ганна Васі-
люк, Марыя Аліева.

Слова Лізіі Асіюк і яе сябро-
вак — трывалася слова. Тым больш,
калі яно дадана партыі. Такое
слова заўсёды стрымліваецца.

У. ДАДЗІМАУ.

У калгасы ідзе новая тэхніка

Некалькі год назад у Інстытуце
механізацыі і электрыфікацыі
сельскагаспадаркі Акадэміі сель-
скагаспадарчых навук БССР мне
давялося ўбачыць не зусім звы-
чайную машыну. Гэта была экс-
сперыментальная мадэль бульба-
аборачнага камбайна, скамстру-
ваная беларускім вучоным. На
стварэнне гэтай вельмі неабход-
най машыны вучоны затраціў не-
калькі год

Пад сонцам сацыялізма

(Па старонках часопіса «Балгарыя»)

Світая балгарскі народ урачыста адзначае сваё вялікае нацыянальнае свята — пятнаццатую гадавіну з дня вызвалення ад фашыскага прыгнёту.

Пятнаццаты год — вельмі кароткі тэрмін. Але за гэты перыяд незвычайна змянілася аблічча краіны. Выраслі новыя гарады. Працуюць сотні новых заводаў. Будуцца вадасховішчы, электрастанцыі, праспрануючыя меснаарэзныя і жалезныя руды і каменнага вугалю. З'явіліся аграрныя краіны Балгарыі ператварыліся ў сацыялістычную індустрыяльна-аграрную дзяржаву з буйнай кааперываанай і механізаванай сельскай гаспадаркай.

Бурна развіваецца культура сацыялістычнай Балгарыі. Восць некалькі пераказаных лібрэ. Колькі сярэдніх прафесійных школ узрасла за 36 у 1939 г. да 193 у 1958 г. Да вайны ў краіне існавалі тры толькі п'яць вышэйшых навучальных устаноў. Цяпер іх дзевяць. Больш чым у чатыры разы павялічылася колькасць студэнтаў.

Ва ўмовах народнай улады сталі адбыцца шматлікія народныя мас літаратуры і мастацтва. Балгарская мастацкая літаратура багатая рэалістычнымі традыцыямі, створанымі Любенам Каравелавым, Хрыста Бошэвым, Іванам Вазавым, Алека Канстанцінавым, Пэтрам Славейкавым, Нікітай Вапцаравым. Цяпер гэтыя традыцыі развіліся і сталі кіруючым пачаткам у творчай дзейнасці сённяшняга пакалення пісьменнікаў Народнай Рэспублікі Балгарыі. На іх аснове ствараецца літаратура новага тыпу — літаратура сацыялістычнага рэалізму. Балгарскія пісьменнікі імкнуцца стварыць такія творы, у якіх ва ўсёй пачынае адлюстоўвацца б'юнае жыццё. Непарушына сувязь з людзьмі, з народам і перадае іх працуючымі ўсімі сіламі імкнучыся выкарыстаць у сапраўдных тэрмінах, — вось што хваляе балгарскіх літаратараў. Гэта адчуваецца ў творчэсці пісьменнікаў. Так, напрыклад, пісьменніца Вэселяна Генюска прысвяціла сваю апошнюю аповесць «Вясёлыя воды» новай працоўнай зямле на будуючых пашчэках. Аляксей Странскі піша аповесць «Чыстыя думкі» — тэма якой — рост новага чалавечка ў сацыялістычным грамадстве. Пётр Славейкі, Іван Марынаў і іншыя пісьнікі пішуць раманы, прысвечаныя працы балгарскіх рабочых. Новая сельская тэматыка — сацыялістычная рэканструкцыя вёскі — таксама натхняе многіх прадстаўнікоў балгарскай літаратуры, якія зусім шырока адлюстроўваюць жыццё сялян.

У гэтай галіне з вялікім поспехам працуюць Георгі Караславаў, Ангел Каралічыў, Стаян Даскалаў, Крум Грыгоруў, Ілія Велен, Іваўла Пітроў і іншыя таленавітыя беларусы.

У бягучым тэатральным сезоне 50 працуючых рэпертуараў ўсіх тэатраў краіны складаюць балгарскія п'есы. А ў такіх тэатрах, як Народны тэатр моладзі, Сафійскі тэатр народнай арміі, Бургаскі народны тэатр, Русенскі і Габраўскі тэатры, балгарскія п'есы займаюць 70 або нават 80 працэнтаў рэпертуараў. У гэтым факце знайшла свой адбітак палітыка Камуністычнай партыі ў галіне тэатра — балгарскаму тэатру нацыянальнае аблічча. Большая частка балгарскіх п'ес — творы сучасных аўтараў, напісаныя ў апошняй дзве-тры гады. Вядомыя балгарскія драматургі Георгі Караславаў, Орліў Васілеў, Камон Зілаў, Магдэ Петканава, Лазан Стралкоў і рад іншых убагачылі рэпертуар тэатраў значнымі творами.

У гэтым годзе культурная грамадская краіны ўрачыста адзначае 50-годдзя балгарскай оперы. Першым спектаклем балгарскага опернага тэатра лічыцца ажыццэўшая ў 1910 г. пастаўка оперы Рубінштэйна «Дэман». У 1921 г. калектыв «Сябры оперы» быў прызначаны тэатрам і перайменаваны ў Народную оперу. Вялікі ўплыў на балгарскі оперны тэатр аказалі рускія рэжысёры Векаў і Іваншоў. Разам з балгарскімі дыр-

жораў Т. Хаджыевым, А. Дзімітравым, А. Найдзіяным у балгарскім оперным тэатры працавалі рускія дыржоры Злацін, Памеранцаў, Даўжыцкі, Кулер і Дубровін — прадстаўнікі рускага рэалістычнага опернага мастацтва. Неабходна адзначыць, што Сафійская Народная опера зусім стаяла творы рускіх класікаў.

Зараз у Балгарыі не адзін, а пяць оперных тэатраў.

Балгарскі балет упершыню выступіў з самастойным спектаклем толькі ў 1927 г. Заслуга стварэння балету ў Балгарыі належыць П. Радоеву, Р. Кіравай, А. Пітрову і М. Дзінавай.

Побач з прафесійнымі тэатральнымі ўстановамі шырока развіліся ў Балгарыі атрымалі самадзейнага тэатры, якія маюць свае спецыяльныя рэалістычныя традыцыі. Дэжурныя калектывы ўсе народныя ўмовы для развіцця народных талентаў. Наглядным прыкладам гэтай служыць такі асродак музыкальнай культуры, як Врчанская аматарская опера. У яе вельмі кароткай гісторыі Шэсць год назад уздзельнічарова самадзейнасці горада вырашыў падрыхтаваць оперу і пачаў дзейнасць калектыв «Траўтаў» Верзілі. Але нягледзячы на ўсе намаганні, аматарская імпровізацыя. Наступны крок — пастаўка оперы Сметаны «Прададзенае нявеста» быў ужо больш упэўнены. Праца над гэтым доўга спектаклемі ўзбагаціла вопыт уздзельнікаў калектыву і ўжо трэцяя пастаўка — «Рыгалець» атрымала высокую лічыцу музычнай крытыкі.

Пад кіраўніцтвам Тодара Стоева, выканаўца партыі, калектывы, самадзейнага тэатраў падрыхтавалі і ў вялікім поспехам паказалі «Пяцкі» Леанкавала і «Траўтаў» Верзілі.

Такім жа яркім прыкладам можа служыць і рабочы тэатр пры Дому культуры прафсаюзаў імя Георгія Дзімітрава. Акрамя гэтага аматарскага тэатра стварылі удуючыя сучасныя творы класічнай і сучаснай драматургіі, з'явіліся ўзніжы да ўраўноў прафесіяналаў. Пешчы работы тэатральнага калектыву «Сінія блузы» быў створаны ў 1931 г. З таго часу ён некалькі разоў мяняў назву, але зусім заставаўся верным выбранаму шляху — шляху рэалізму. У яго рэпертуары пераважалі рускія п'есы, асабліва п'есы А. Астроўскага. На яго сцэне ішлі «Ваўкі і авечкі», «Даходнае месца», «Шалёныя грошы», а таксама п'еса «Чужое дзіця» Шкваркіна і «Платон Крыжаты Карневіч».

Пяць Устаўлена народнай улады перад работай тэатральнай самадзейнасці былі адкрытыя светлыя перспектывы. За гэты час тэатр ажыццэў пастаўкі многіх п'ес балгарскіх і савецкіх аўтараў, рускіх і заходніх класікаў. Сярод іх можна назваць п'есы «Пад ігам» і «Казарская царыца» Вазова, «Святая Сімава», «У нашым дні» Успенскага, «Шасцера закаханых» Арбузава, «Каварства і любоў» Шылера, «Сэр Дольгар» Мухоміна і інш.

У Балгарыі добра вядома і любімы хор «Балдэра змена», арганізаваны пры Сафійскім Палачы п'янараў. Маленкія спевакі выступаюць у вёсках і гарадах краіны і за мяжой. Багаты і разнастайны рэпертуар, выдатнае выкананне былі высока адзначаны на сусветных фестывалях моладзі і студэнтаў у Будапешце, Берліне і Бухарэсце, дзе «Балдэра змена» змяніла назву на «Балдэра змена».

Народная Рэспубліка Балгарыя ў пяцінаціцці год адзначае сваё вялікае нацыянальнае свята. У непарунай дружбе з Савецкім Саюзам балгарскі народ і яго Камуністычная партыя залог перамогі ў існаванні і развіцці краіны. Балгарска-савецкая дружба — гарантыя будучы, яшчэ больш велічных поспехаў балгарскага народа, які непасрэдна ідзе па шляху сацыялізма і будучыніства камунізма.

Літэратура і мастацтва выходзіць два разы ў тыдзень: у сераду і суботу.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефон: прыёмная рэдакцыі—3-24-61, намясніка галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзела літаратуры — 3-22-04, аддзела мастацтва — 3-24-62, аддзела культуры — 3-21-53, выдавецтва — 3-19-52, бухгалтэрыі — 3-11-03.

Друкарня імя Сталіна.

Ноч вераснёвая

Ноч вераснёвая сіхая, шыха
Тхне багунамі, капопалым дыхае.
Зябка ад рос.
Але часам на поплаве
Можна адчуць яшчэ подыхі цёплыя.
Зорнае неба абалап дарогі,
Месяц срабрыстыя выставіў рогі.
У рэчку чарпак скіраваў Мядзведзіца,
Дзе сэрцадой па-над Прыпяччю іздзіца.
Свеціцца неба і свеціцца станицы.
Хто з чамадамам,

А хто яшчэ з раніцамі —
Так ладкавала ўжо кожнаму маці,
Каб не схудела дзіця ў ітэраіце.
Леш іх надзея, і плачы, і рукі
Груз адчуваць бацькоўскай ралукі.
Шлях перасечаны светлымі марамі,
Мякіман ворыва і траўтарамі;
Неба акрэслена млечнымі шэшкамі,
Твары студэнтаў — шчаслівым ўсмешкамі.

Вадзім ЗЫБЛЕЎ.

Дзе ўзяць рэпертуар?

Часта ў летнія месяцы агітбрыгада Кіраўскага раёна Дома культуры выязджае ў калгасы. Складзе спецыяльны графік гэтых выездаў. Калгаснікі задаволены агітбрыгадай.

Але пагаворым аб другім, — аб тым, чаго калгасны глядач не ведае і аб чым уздзельнікі брыгады не гавораць са сябе, — аб падрыхтоўцы канцэртнага рэпертуара.

— Агітбрыгада, — гаворыць адзін са старэйшых у раёне аматараў самадзейнасці тав. Вінаградцаў, — гэта не звычайная канцэртная група з уздзельнікаў гуртоў мастацкай самадзейнасці. Агітбрыгадае патрабуюцца аператыўнасці і канкрэтнасці.

Яна павінна будаваць свой рэпертуар такім, каб ён быў вясёлым, дасціпным і вострым.

Уздзельнікі брыгады згодны з гэтым. Але дзе ўзяць рэпертуар? Металічныя і рэпертуарныя запаможнікі, якія прыслыпаюцца з Магілёўскага Дома народнай творчасці і з Мінска, далёка не задавальняюць. Горш за ўсё з інтэрмедзіямі, скетчамі, трапіямі сацыялістычнымі прыпеўкамі і п'ескамі.

Калі праглядзець спецыяльную літаратуру, якая выдана Дома народнай творчасці, выдана «Іскусства», творы, якія друкуюцца ў часопісах, можа пераканацца, якая мала тут ёсць чаго для якавога глядача аб калгасным жыцці. Яшчэ цяжэй знайсці такія матэрыялы на беларускай мове.

— Між тым, нам вельмі патрэбны тэатры на беларускай мове: нашы ж калгаснікі ў большасці гаво-

раць па-беларуску, — гаворыць дырэктар РДК тав. Голубоў.

У агітбрыгадае няма сваіх літаратурна-спецыяльных графік гэтых выездаў. Калгаснікі задаволены агітбрыгадай.

Але пагаворым аб другім, — аб тым, чаго калгасны глядач не ведае і аб чым уздзельнікі брыгады не гавораць са сябе, — аб падрыхтоўцы канцэртнага рэпертуара.

— Агітбрыгада, — гаворыць адзін са старэйшых у раёне аматараў самадзейнасці тав. Вінаградцаў, — гэта не звычайная канцэртная група з уздзельнікаў гуртоў мастацкай самадзейнасці. Агітбрыгадае патрабуюцца аператыўнасці і канкрэтнасці.

Яна павінна будаваць свой рэпертуар такім, каб ён быў вясёлым, дасціпным і вострым.

Уздзельнікі брыгады згодны з гэтым. Але дзе ўзяць рэпертуар? Металічныя і рэпертуарныя запаможнікі, якія прыслыпаюцца з Магілёўскага Дома народнай творчасці і з Мінска, далёка не задавальняюць. Горш за ўсё з інтэрмедзіямі, скетчамі, трапіямі сацыялістычнымі прыпеўкамі і п'ескамі.

Калі праглядзець спецыяльную літаратуру, якая выдана Дома народнай творчасці, выдана «Іскусства», творы, якія друкуюцца ў часопісах, можа пераканацца, якая мала тут ёсць чаго для якавога глядача аб калгасным жыцці. Яшчэ цяжэй знайсці такія матэрыялы на беларускай мове.

— Між тым, нам вельмі патрэбны тэатры на беларускай мове: нашы ж калгаснікі ў большасці гаво-

раць па-беларуску, — гаворыць дырэктар РДК тав. Голубоў.

У агітбрыгадае няма сваіх літаратурна-спецыяльных графік гэтых выездаў. Калгаснікі задаволены агітбрыгадай.

Але пагаворым аб другім, — аб тым, чаго калгасны глядач не ведае і аб чым уздзельнікі брыгады не гавораць са сябе, — аб падрыхтоўцы канцэртнага рэпертуара.

— Агітбрыгада, — гаворыць адзін са старэйшых у раёне аматараў самадзейнасці тав. Вінаградцаў, — гэта не звычайная канцэртная група з уздзельнікаў гуртоў мастацкай самадзейнасці. Агітбрыгадае патрабуюцца аператыўнасці і канкрэтнасці.

Яна павінна будаваць свой рэпертуар такім, каб ён быў вясёлым, дасціпным і вострым.

Уздзельнікі брыгады згодны з гэтым. Але дзе ўзяць рэпертуар? Металічныя і рэпертуарныя запаможнікі, якія прыслыпаюцца з Магілёўскага Дома народнай творчасці і з Мінска, далёка не задавальняюць. Горш за ўсё з інтэрмедзіямі, скетчамі, трапіямі сацыялістычнымі прыпеўкамі і п'ескамі.

Калі праглядзець спецыяльную літаратуру, якая выдана Дома народнай творчасці, выдана «Іскусства», творы, якія друкуюцца ў часопісах, можа пераканацца, якая мала тут ёсць чаго для якавога глядача аб калгасным жыцці. Яшчэ цяжэй знайсці такія матэрыялы на беларускай мове.

— Між тым, нам вельмі патрэбны тэатры на беларускай мове: нашы ж калгаснікі ў большасці гаво-

Як мы распаўсюджваем кнігу

Добрай падзеяй у Вялікіх, якая вельмі ўзрадавала працоўную кніжку і кнігалюбаў, з'явілася перадача магазіна культурнага пацям пад кнігарню. Для магазіна культурнага будаўніцтва новае памішканне, а кнігарня атрымала ў поўнае распараджэнне вялікі будынак з плошчай каля 70 квадратных метраў, і праца разгарнулася як след.

Створана ішчэ аддзелаў. Кнігі размяшчаны на паліцах і стэндах так, што кожны з іх даступныя для пакупнікі. Прылажкі ліквіднасны, і людзі самі выбіраюць літаратуру. Пасярод залы на сталах праспекты выданаў, анатацыі, шматкі заказаў і прапановы. Калі патрэбны пакупніку кнігу няма ў магазіне, ён можа зрабіць на іх заказ. Кнігарня прыме ўсе заказы, каб выканаць яго.

Цяпер больш людзей стала наведваць кнігарню. Настаўнымі пакупнікім з'яўляюцца настаўнікі А. Шчамлёва, А. Пліноў, Д. Масіна, Л. Усва, урач М. Пакоўскі, пенсіянерка М. Геда і інш. Прадаўчыца А. Варламава добра ведае кнігу і ўмее прапанаваць яе пакупніку.

Цяпер магазін мае сваіх кніганаўцаў. На самым людным месцы, ля прышчыну аўтобусаў, паставіла сталец з вялікім выбарам літаратуры Галіна Стукачова. У гэціх кнігі прадае Волга Котова. Кніганаомы наведваюць прадпрыемствы, установы.

Кнігарня налазіла сувязь з праўдзельнымі калгасамі, рэгулярна наведвае іх пра новыя кнігі, дапамагае камплектаваць фонды калгасных бібліятэк. Нядаўна ў раёны цэнтр прыходзіць старшыня калгаса імя Леніна тав. Скерыні і ўзяў кніжак на 1050 рублёў. Сярод найбуйні імя калгаснай бібліятэкі літаратуры многа твораў беларускіх пісьменнікаў.

На тысяч рублёў закупіў кніг калгас імя Ангельска, на 700 рублёў — калгас імя Чкалова. За апошні час для папаўнення сваіх бібліятэк калгасы раёна набылі кніг на шэсць тысяч рублёў. У першы ж месяц работы ў новых умовах кнігарня значна перавыкала план.

На пасяджэнні праўдзельнага райсаюзамола і нарадзе загадчыка сельскіх магазінаў шырока абмяркоўвалася пытанне аб паліпашні кніжнага гандлю на вёсцы. Намечаны канкрэтны мерыпрыемствы. Ажыццяўленне іх дало першыя вынікі. Цяпер 76 магазінаў на вёсцы маюць кніжныя паліцы або куткі кнігі. Такія куткі знаходзяцца нават у прамаварных, абутковых і харчовых магазінах. Каля 50 кніганаўцаў распаўсюджваюць кнігі сярод калгаснікаў. Створаны кніжныя кіёскі ў 21 сельскай школе. Асабліва трэба адзначыць працу кіёскара Прыхадзіка Галубіцкага сярэдняй школы Л. Валевіч. Праз вучняў іны апаўшчаюць хлебарабаў аб навінках лі-

таратуры, самі са стосамі кніг абходзіць двары калгаснікаў. Кожны з іх ітмосесячна прадае такім чынам літаратуры на 1000—1500 рублёў.

Добра арганізавала продаж кніг Балыніцкая гарю. Старшыня яго Я. Рыгер сам пікавіцца кніжнічымі навінкамі, сочыць за тым, каб яны хутчэй трапілі ў магазіны, каб кожны магазін меў шырокі выбар літаратуры. Паўгадавы план рэалізацыі кніг па гарню выкананы на 112,5 працэнта.

Любіць кнігу, добра разбіраецца ў ёй загадчык Лебядзінскага сельмага А. Аляксеевіч. Таму гэты магазін мае шырокае кола пакупнікоў. Кожны месяц прыязджаюць у Вялікіх і падбіраюць кнігі на з'яўка хлэбаробаў загадчыка Ланькускага сельмага Н. Котова і загадчык Машаніцкага сельмага Л. Вырвіч. Яны не скардзяцца, што кнігай цяжка гандляваць. Палёгка гандляваць кнігай толькі тым, у каго не ляжыць да сэрца, хто лічыць яе нейкім прымусовым асартытам. Радасна, што такіх гандлявых работнікаў становіцца ўсё менш. Людзі пачынаюць разумець, што працоўныя кнігі ў масы — надзвычай важная і адказная справа.

Есць у нас крыўда на раёны аддзел культуры. Летась ён згодна ўказання райкома партыі, выдзеліў

М. СМОЛЯР, таваразнаўца на кнізе Балыніцкага райсаюзамола.

Пісьмо ў рэдакцыю
Паважаным таварыш рэдактар!
Прашу праз Вашу газету перадаць маю сардэчную падыжку ўсім арганізацыям і сябрам, якія павішчалі

Галоўны рэдактар Янка ШАРАХОЎСКІ.
Рэдакцыйны калегія: Заір АЗІЎ, Аляксандр БУТАКОЎ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркадзь МАРШНОВІЧ (намяснік галоўнага рэдактара), Пятро ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намяснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОЎ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШІРМА.

Да ўвагі падпісчыкаў газет і часопісаў!
АДКРЫТА ПАДПІСКА на 1960 год
НА ГАЗЕТЫ І ЧАСОПІСЫ,
якія выдаюцца ў Албаніі, Балгарыі, Венгрыі, В'етнаме (ДРВ), Германіі (ГДР), Кітаі, Кіпрі (КНДР), Манголіі, Польшчы, Румыніі, Чэхаславакіі.

Газеты і часопісы друкуюцца на мовах народаў сацыялістычных краін, а некаторыя — і на рускай мове.
Газеты і часопісы на сваіх старонках рэгулярна асветляюць пытанні будучыніцы сацыялізма ў сваіх краінах, развіцця прамысловасці, сельскай гаспадаркі, навукі і культуры, друкуюць артыкулы і нарысы, апаўданы і аповесці нацыянальных пісьменнікаў.

Падпіска на газеты і часопісы, якія выдаюцца ў сацыялістычных краінах, прымяецца ў аддзеле Саюзнаруку, каторах і аддзяленнях сувязі г. Мінска і абласных цэнтраў.
Ва ўказаных пунктах падпіскі можна знаёміцца з каталогам зарубажных газет і часопісаў.

Саюздрук Міністэрства сувязі БССР

Паэзію ўсе любяць...

У гэтым мы пераканаліся на вечары паэзіі ў мінулы суботу, 5-га верасня, на школаводзе «Кастрычнік» Асіповіцкага раёна.

Яшчэ залюба да пачатку вечара ў пасляковым клубе не было ўжо ніводнага чалавеча. Месца і што асабліва цікава, што на вечар паэзіі сабраліся ў большасці людзі п'яцідзесяці гадоў. Гэта, праўда, не выключна акалічэнне. Савецкія бібліятэкі і яе чытацкі актыў, улічваючы, што клуб усёда не змешчыць усіх заўбэд знаходзячых жыць вольку.

Многія з выступаючых, выказваючы свае заўвагі і пажаданні, напамінаюць чытачоў першы, якія набылі садабаліся, запамініліся. Хатняя гаспадыня Надзежда Сцяпанавна Глявіч, выйшаўшы на трыбуну, пачынае выступленне са сваіх ўласных вершў і заканчвае імі. Жыццём на ўжо немаладога веку, яна — адна з самых актыўных памочнікаў бібліятэкі ў працяглае паэзіі.

Хор пасляковай сярэдняй школы — таксама актыўны прапагандаст паэзіі. З якой прыгажосцю і суладнасьцю гуцьва адна за другой беларускія народныя песні ў яго выкананні!

Цэла і шчыра сустракаюць чытачы выступленні паэтаў. Пімен Панчанка ўхваляюцца гаворыць аб існасці савецкага паэта тварыць для свайго народа, дзельца ўзражаннямі палёжкі ў Злучаных Штатах Амерыкі, расказвае аб рабоце часопіса «Маладосць», у адрас якога на вечары было зроблена шмат цікавых, карысных заўваг і пажаданняў. Сваімі творчымі планами і думкамі аб паэзіі дзельца Васіль Вітка і Мікола Аўрамчык, чытаюць першы.

Вечар канчваецца яго Уздзельнікі. Радавае аб паэзіі ёсць ішчэ прапанаваць. Паэты добра ўспамінаюць бібліятэкі і чытачам свае кнігі, дапамагаюць аб будучых сустрачках.

Карыснае і добрую справу на прапагандае беларускіх паэзіі пачала бібліятэка школаводзе «Кастрычнік» і трэба спадзявацца, што гэта дасць свае плённыя вынікі.

(Наш спец. кар.)

На здымках: 1. Паэты В. Вітка (другі злева) і П. Панчанка (у цэнтры) сярод чытачоў школаводзе «Кастрычнік».

2. Выступае хор Елізаўскай сярэдняй школы.

Нам пішуць

Больш за 20 тысяч кніг налічваецца ў Парыжскай раённай бібліятэцы і каля 900 чалавек чытаюць у ёй кнігі. Тут кожны можа выбраць сабе мастацкую, навуковую або тэхнічную літаратуру. У бібліятэцы аформлены ўзростныя: «Вывучэнне матэрыялу XXI з'езду КПСС», «За дзельчы ўздым сельскай гаспадаркі», «Камуністычнае заўтра Савецкай Беларусі».

Добра пастаўлена дзельцавая работа. Чытачы зяртаюцца да бібліятэкараў з самымі разнастайнымі запітаваннямі. Раённая бібліятэка дапамагае сельскім культдзельцаў у прапагандае лепшых твораў мастацкай літаратуры. Л. Малыкі.

Група артыстаў Беларускай дзяржаўнай філармоніі наведвала Ходзьку. Для ітэлігенцыі і працоўных райцэнтра дадзены два эстрадыя канцэрты. А. Іваноў.

У калгасе «40 год БССР» Старопакаска раёна абсталяваны радыёвузлы. У 260 дачках калгаснікаў і грамадскіх памішканнях устаноўлены радыёкіёскі. Калгаснікі з вялікай цікавасцю слухаюць перадачы з Масквы і Мінска. М. Сяшым.

У Полацкім гарадскім Дому культуры адбыўся кустаны семінар самадзейных мастакоў, арганізаваны абласным Домам народнай творчасці. Для уздзельнікаў прыгатаваны лекцыі «Робота над кампазіцыямі», «Антырэалістычнае мастацтва Захаду», «Сур'еальнае ўяўленне» Уздзельна практычнай рабоце. Самадзельны мастак пісалі эцюды ў малюнічых кутках Полацка. І. Лемеш.

За пятнаццаты год новай Балгарыі зрабіла незвычайны скачок наперад стараўшчыны ачышчэння індустрыі і зрабіўшы сацыялістычны пераўтварэнні на вёсцы. Краіна Хрыста Бошэва і Івана Вазова, Георгія Дзімітрава і Васіля Казарава ідзе да светлай будучыні. За гэта змагаліся народ і яго вялікія людзі, пра гэта марылі многія пакаленні балгар, блізкага нам славянскага народа.

С. КУСТАНОВІЧ.

Рускі характар

Людзючыя вярстэмі, пяшчотнымі, як белы пух, лісточкамі адэльвічэва, у прыгэдае хрыбты Пірына, домік «Віхрыя», вядома, Іванку Мірчаваў.

«Канцэ да яе вечер пагнаў над далінай воблакі, расчэсваючы іх, быццам пасмы воўны, аб грабень стогодавога лесу. Воблакі ішлі проста на сця, зацягваючы кожнага з нас шыбай халадной дымкай. Зрабілася холадна, і мы сусцеліся да надзежы пірамідальнай вяршыні Тод